

Naar het mij voor-
school van Mr. Van
De schenken van
meest uitdrukkelijk
hop gericht om deze
naken, d.w.z. om ze
n waarover de Over-
op dit beheren uit. Al
niet worden afgeleid,
adigendrecht over
r blijkt wel uit, dat
rende tot het eigen-
wouden werden. Zelfs
deze goederen ont-
om een actie tot
tot volledig herstel

juridisch vraagstuk,
kten, er minder toe,
s meeste deser goe-
aken van de Kerken
van niet afhangen.
n, dat niet de plaat-
ratieven zijn de oor-
dezer goederen is
chierik als instituut,
verschil, omdat ook
Kerkinstituut niet
En hetzelfde geldt
de andere insti-
ze als geheel zelf-
ast de Kerk wil be-
pastoorschap, het
t ook deze instituten
afte voortbestaan. Er
van kunnen weren,
zoals het vicariaat,
issen enz. die na de
en, daardoor rechtens
gegaan en dienenge-
angewezen goederen
worden, maar ten op-
n geschonken aan de
kosterie enz. geldt dit
men deze instituten
niet niets anders is dan
te om een 'eigenaar'
te construeren, waar
eigenaar hebben, —
deze goederen be-
a zonder vermogens-
aan een bepaalde be-
naakt dit geen verschil.
itaal vastzet met de
nsten daarvan besteed
onderhoud bijv. van
ooge deze dienstbode
op dit kapitaal hebben,
it op de inkomsten
ranneer haar deze
in rechtzetting kunnen
de beheerder van zulk
alijn zijn eigen zak-
toeliggende, zou hij
liefst al en roof. Het-
der. Volgens de be-
onleke recht, mocht
Kerk of parochie
anneer niet eerst de
nsten waren gegeven
van de stichting en
Kerk met al wat
e pastoor, die deze
kosterie, die voor het
enz. te betalen. Het
nken, heette dan ook
rk, de dos ecclesiae,
rang, wie als eigenaar
t beschouwd worden,
dat deze goederen al
dining gegeven waren
n pastoor, den koster
deze goederen en
suz, gelijk men het
tot vrome doeleinden,
huid van de plaate-
uiken. Zoolang deze
hare functionarissen,
bleef bestaan, moesten
goederen ook voor
nctionarissen gebruik
t daar recht op, niet
maar zelfs in striet
over deze goederen
verschillig of de ge-
ed, of dat dit ge-
ndig daarvoor aange-
dat de Overheid dit
echtsen verplicht, deze
nvoor bestemde doel
ie dit niet deed, maar
a eigen zak stak, be-
tegenover de Kerk. De
als ook Mr. W. H. de
n. volkomen terecht
t rechteloos tegenover
t zij door de Overheid
der haar beheer geno-
s een pupil rechteloos
voogd. Het is mij reeds
ar, waarom Mr. Van
dat de Overheid, door
de Revolutie in 1798
geen roof tegenover
pleegd hebben. Zelfs
at deze goederen nooit
plaatselijke gemeente
zelfstandige stichtin-
bepaalde bestemming,
waar zij deze goe-
beheer nam, toch de
deren aan hun bestem-

ming, d.w.z. het onderhoud van de Kerk,
te doen beantwoorden. Ze waren als bruid-
schat aan de te stichten Kerk gegeven; ze
waren voor haar bestemd, en de Kerk had
op de inkomsten dezer goederen dus een
wettig recht. Gesteld dat de Overheid in
ons land het beheer over het Coevorden
Adriaan-fonds aan zich trok en nu de
inkomsten van dit fonds in de Staatskas
deed vloeien of voor een geheel ander
doel bestemde, of zelfs het kapitaal naaste,
zou daarmee dan geen roof tegenover
de Vrije Universiteit zijn gepleegd? En
geldt dan niet precies hetzelfde in dit
geval?

Dr. H. H. K.

Kootwijken Scholen

In hartelijken dank ontvangen van Mevr. de
Wed. E. van R. te Nijkerk, f. 250.
Postwissel van N. N. te Haarlem f. 10.
Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter Best.
Arnhem, Velperweg 88.

Leestafel.

ALMANAK VAN HET STUDENTENCORPS A/D
VRIJE UNIVERSITEIT. — J. Clausen — St. Jan-
straat — 1920 Amsterdam.

Mooi op-tijd en met het oog op de tijdsom-
standigheden, die voor het in druk-vastleggen
van manuscripten, moet steeds min-genaag zijn,
in niet al te sober uiterlijk is deze Almanak
verschenen.

Wie hem naar de maxime, dat »de klee-
ren man maken« beoordeelt, is echter de plank
mis. Hij toot geeft meer dan men zoo op het
eerste gezicht zou verwachten.

»Welgelykende foto van Prof. H. H. KUYPER
h. t. Universiteits Rector, en naar het mij dunkt,
niet minder welgelykende van Prof. F. J. J. BUY-
TENDIJK en ook een welgeslaagde van den pas
opgetreden Corpssenaat met Vaandel en Vaan-
del-dragers.

Behalve door zijn KALENDER, is hij door zijn
rubrieken VRIJE UNIVERSITEIT en STUDENTEN-
CORPS een betrouwbaar Universiteits-gids voor
de Cives academici onzer V. U.

Door zijn rubriek MEMORABILIA zal hij in hun
bewustzijn terugbrengen wat onder den dorpel
daarvan wegzonk.

In deze rubriek vindt men vlak achter herin-
gering aan de CORPS-LEVERANTIERIERS en aan de
vele goede eigenschappen van het FONGERS-
rijtje, het pietistvol IN MEMORIAM WILLEM DE
ROOS.

Aan dezen oud-commilito, wiens sprekend
portret ook bij mij zulke doof-vriendelijke her-
inneringen opwekt, ware ik liever niet in deze
Rubriek indachtig gemaakt.

Ik zou dan ook in overweging willen geven,
voor het vervolg de IN MEMORIAM achter de
FARRAGO te zetten.

De FARRAGO of, zoals het vroeger heette,
het MENDELWERK, is de rubriek bij uitstekend-
heid in 'n Studenten-Almanak.
Hoe staat het met deze FARRAGO?
De verhandeling JURIST en MEDICUS, die
niemand minder dan Prof. BOUMAN er voor
afschied, is zeker het meest substantieele element
van dit mengsel. Maakt dat zoowel 'n Jur.
Stud. als 'n Med. Stud. aan onze Universiteit
dezen Almanak zuinig bewaren zal om er ook
later, bij de practij van de Medicina forensis,
nut van te hebben. Het breede psychologische
milieu waarin het verschil tusschen de »causale
relatie« en de »begrijpelijke relatie« gezet is,
maakt ook voor studenten van andere Faculteiten
de FARRAGO van 1920 precies.

Volgt wat onze studenten zelf hebben gedaan
om deze FARRAGO te bereiden.

Eerst dat stuk van J. J. B.: IETS OVER DE
CHRISTELIJK SOC. BEWEGING EN DE GEREFORMEERDE
STUDENTEN.

Toen ik dien titel las sloeg me de schrik
om het hart.

Had juist kennis genomen van 'n lijstje
»machtige en groote problemen«, hetwelk 'n hoog-
staand en vooraanstaand Hervormd predikant
onlangs publiceerde.

Waren er, als ik mij niet vergis, wel zes en
daaromder natuurlijk het sociale probleem.

En nu dacht ik, afgaande op den titel van J. J.
B.'s stuk niet anders dan dat het weer een sym-
ptomisch wezen van dat INGENIUM PRAXICOX het-
welk, bij de toenemende desorganisatie in het weten-
schappelijk bedrijf, het verschil tusschen gezel
en meester overzielt.

Toen ik het doorbladerend, bij de niet minder
dan 27 AANTERKENINGEN kwam, ontstelde ik
nog meer.

Net een oratio inauguralis in nuce.

Maar eenmaal aan 't lezen kwam ik van
mijn schrik.

't Was niet schrikwekkend maar vreugde-
wekkend.

In dit goed gestileerd studentenstuk wordt
slechtts bescheiden gevraagd en nergens, of men
't al weet, met den min-weladig aandoenden
duif van vroeg-rijpe overmoedigheid, gedoceerd.

En er is meer.

Tegenover het feit, waarop nog onlangs Prof.
KNAPPERT wees, dat aan de openbare Univer-
siteit ten onzent »de Communistische idee«
sedert lang onder de Studenten ingang vonden
en dat, zoals J. J. B. schrijft, »de bekende
revolutie-motie van het N. C. S. V.-bestuur zeer
vaag is en zwoevend ten opzichte der verschillende
sociale stroomingen«, valt in dit stuk een beslist
antirevolutionaire mentaliteit te beluisteren.

Tegenover de, in de christelijk-sociale be-
weging al meer, ook onder de werklieden inge-
dragen opvatting volgens welke de verhouding
tusschen werkgever en werknemer, tusschen
patroon en arbeider, niet die van gezag en
gehoorzaamheid is, valt in dit stuk te beluisteren
de »gereformeerde« tegenover de »ethische«
mentaliteit, welke laatste in dat opzicht de
»apostolische beginselen«, als niet voor onzen
tijd bestemde, verwerpt.

Vreugdewekkend was mij de kennismaking
met die tweede stuk van de FARRAGO wegens
J. J. B.'s trouw aan de gereformeerde beginselen
en zijn, door nauwerzigtig bestudeering der
literatuur over het onderwerp, blijkgevend toelag
om met de waarneming der feiten ernst te maken.

Jammer, dat hier en daar de correctie wel
iets te weuschen overlaet. Maar met 'n beetje
conjecturaal-kritiek is dat wel te verhelpen en
men overziet die niet-naauwgezette correctie te
eer in een stuk, hewskw omtrent den gezel
van heden zoo rijke verwachtingen geeft voor
den meester der toekomst.

In 'n FARRAGO, mag de lyriek van de jonge
liefde niet ontbreken.

En in deze ontbreekt ze niet.

Van V. U. zijn er twee zangere minne-
dichjes.

Het eene, op vollen zomerdag, bij bijeenblij-
heidsgenieting, uitzingend den jubel der zonne-
stemming. Het andere, op schemer-zomervond,
bij pijpend nabijheidsgeheim en vage herinnering
aan verleden genieting, uitzingend de weedom-
stemming.

Wat echter in zoo'n FARRAGO ook niet mag
ontbreken, maar in deze, en dat tot mijn ver-
wondering, wordt gemist, zijn 'n paar esthe-
tische proza-stukjes en dan liefst van wat vroo-
lijke inhoud.

Dit gemis is mij 'n probleem.

Aan kunstzin, ook aan zin voor belletristische
kunst en aan goed-stileeren ontbreekt het in de
studentenwereld der V. U. allerminst, en de
folijt en de humor, ik weet het ook wel, zijn
er geen vreemden. Voor het »smaller« der
aanstellerij en der arrogantie heeft ook deze
Spes patriae 'n open oog en er 'n hartgrondig
afkeer van.

En toch....

Het is me 'n probleem!

T'onderstellen, dat men, even plebeïsch als
on-christelijk, zin tot esthetische beelding voor
genius van waarheidszin en neiguit tot humor
voor genis van ernst zou houden, gaat hier
niet aan.

Ik weet er dan ook niet anders op dan van
harte te hopen, dat onze studenten, na gezette
en bezonken waarneming, naar de pen zullen
gripen en een volgend maal de FARRAGO zullen
voorzien van het hier door mij genoemde on-
misbare bestanddeel.

Zij kunnen het!

Mocht iemand onder hen meer voelen voor
esthetisch proza dat het tragische beeldt, ook
al goed!

Afgezien van het gemis van esthetisch
proza, staat het dus met de FARRAGO van dezen
Studenten-Almanak niet slecht.

De laatste rubriek: VARIA is van sterk inter-
communaal karakter.

Het aanduiden, hoogstens met initialen, dunkt
mij de voorkeur te verdienen boven het gebruik
van familienamen.

Een varium had men, naar het mij voorkomt,
beter gedaan met niet op te nemen.

De 16 bladzijden ADVERTENTIEN zijn een
bewijzend teken van den praktischen zin van
het tegenwoordige studentengeslacht. Bij de
Heeren D. RINGWALD en J. B. VERHAAREN,
Keizersgracht 162, zijn nog enkele exemplaren
verrijgbaar.

G.

Uit de Pers.

Onder het kopje »Persarbeid voor predikan-
ten« schrijft L. in het Noordhollandsch Kerk-
blad:

»Indien ik het voor 't zeggen had, zou ik den
predikanten allen persarbeid verbieden.«

Dit werd mij onlangs gezegd door een ouderling,
in eenigzins zonderrig tegenspraak met de even
te voren door hem gegeven verklaring, dat hij
steeds met groote belangstelling van den inhoud
van ons blad kennis nam.

Men niet, dat deze broeder den predikanten
geen warm hart zou toedragen. Integendeel. »Stond
het aan mij« — aldus ging hij voort — »ik zou
hun zoodanig inkomen verscheren, dat zij er niet
aan behoefden te denken, ook maar eenigen tijd
aan bij werk te geven.« 't Was de liefde tot de
gemeente des Heeren, die hem aldus deed spreken;
tot de gemeente, welke er z. l. onder moest lijden,
indien hare dienaren de kolommen vulden van
zijn schrift of courant.

't Is niet onmogelijk, waarschijnlijk zelfs, dat
meerdere er zoo over denken als hij. Daarom
kan het goed zijn, een poging te doen om dit
misverstand uit den weg te ruimen.
En dan zij allerleest opgemerkt, dat over het
algemeen persarbeid al zeer weinig loonend is. Met
uondering van enkele »gezochte« publicisten, zien
verreweg de meesten van hen, die als redacteur of
medewerker aan een blad zijn verbonden, uit hun
pen wel inkt, maar geen goudstroompjes vloeien.
Dat een uitgever rijk wordt, komt meermalen voor.
Daartegenover staat echter, dat zelfs beroemde
auteurs in armoede zijn gestorven.

De vraag of de gemeente niet lijdt onder den
persarbeid van hare dienaren, meenen wij ontken-
nend te moeten beantwoorden. Vanzelf, indien een
predikant redacteur wordt van een dagblad, kan
hij zijn ambt niet naar behoren waarmaken. Maar
voor zover ons bekend, is er onder onze predikan-
ten niemand, die zich hiervoor liet vinden.

De predikant-schrijver bepaalt zich er toe, wekelijks
een artikel in een of andere kerkbode te geven,
en misschien ook een enkele maal de vrucht van
zijn studie in een tijdschrift te publiceren. Welnu,
dit komt der gemeente ten goede. De J. J. Knap
wees er derer dagen in Oude Paden op, dat uiteen-
zetting der Schriftuurlijke waarheid en belichting
met de lamp des Woords van de actuele proble-
men, ook in de pers, zeer noodig is.

»Er was een tijd« — aldus schrijft hij — »dat
men alle kennis van geestelijke dingen vanaf den
kansel verkreeg. Het gesproken woord was het een
en het al. Maar die tijd is onherroepelijk voorbij.
Er zijn nog wel bekrompen lieden die meenen,
dat een dominee zijn tijd verbeuzelt, als hij jour-
nalistiek werk verricht. Maar wie ook maar iets
verder ziet, weet toch wel, dat de pers tegenover-
dig een haast machtig instrument dat de kansel
is om het koninkrijk Gods uit te beelden. Met
redenen alleen komen wij er niet meer. Tal van
brandende quaesties kunnen eenvoudig niet op den
kansel gebracht worden, en toch moet het volk
weten wat het er van moet denken. Anders komen
de Christenen in de achterhoede, en worden zij
niet meer geteld. Bovendien zijn er massa's, die
alleen door de pers te bereiken zijn....«

Zoo is het.

Daarom waardeere de gemeente het, indien hare
dienaren weeten met hun tijd en hun gaven, en
ook met het geschreven woord haar willen dienen

Voor Kinderen.

GELOOND.

(Slot.)

Nu volgde een pijnlijke stilte.

De man in het bed dorst zich niet verroeren,
maar moest geduldig in hoop en vrees afwachten,
dat de gevreesde gasten hem verlieten. Telkens,
voelde hij beweging, maar gelukkig scheen geen
der dieren kwade bedoelingen te hebben. Al-
thans de adders beten den man niet. De een
voor de ander na, kropen zij voort, het bed uit,
aangelokt door de warme damp en den heeten
ketel. De man zag nauwkeurig toe, en voelde
sich telkens verlicht als weer een adder langs
den muur op de melk afging en er in verdween.

Eindelijk, hij had nauwkeurig geteld, waren
er tien die het bed hadden verlaten voor den
ketel. Tien waren er geweest; 't gevaar was dus
geweken. Haastig doch voorzichtig draaide de
man zich om, en gleed nu ook zelf het bed af,
den Heere dankend die hem had gered. Anders
ware het bed zijn doodbed geworden.

Meer dan een kwartier had Clara op de wacht
gestaan, met strakken blik op den ketel waar
zij dicht bij stond.

Eensklaps vernam zij weer de stem van haar
meester, die nog flusterend zei:

»Ze zijn weg, en, Gode zij dank, allen in den
ketel. Sluit nu vooral goed het deksel er op.
De beesten zijn toch misschien reeds dood.«

»Maar zijt gij er zeker van, mijnheer, dat zij
er allen in zijn?«

»Ja en hooveel hebt gij er geteld?«

»Tien.«

»Ik ook. Dat komt dus uit. Er waren ook
tien in het tonnetje. Dat west ik heel goed.«

De keel werd weggeret, en de man ging met
de dienstbode naar de huiskamer, waar hun
eerste werk was God te danken.

»Maar ook u ben ik dank schuldig« sprak
de adderjager. »Want waart gij niet met dien
wamen ketel gekomen, het had er slecht voor
mij uitgezien. Hoe kreeg ge zulk een inval?«

»Welke zei Clara »gij hadt mij vroeger zelf
verteld, dat adders aangelokt worden door hitte.
Nu stond er een ketel vol melk, en ik kreeg
de gedachte, als ik die eens gauw warm maakte.
U weet zelf wat er verder gebeurde is.«

»Maar al te goedge« was het antwoord. »Hoe
is het mogelijk, dat ik zelf niet aan zoo iets
dacht.«

Dat kon het meisje natuurlijk ook niet
zeggen. Doch haar meester toonde haar zijn
dankbaarheid, en bewees haar nog meer goeds
dan vroeger. Zijn gevaarlijk werk zette hij wel
voort maar het geval met de adders had hem
voorzichtigheid geleerd.

Het verhaal van het gebeurde verspreidde
sich in heel den omtrek. Velen kwamen om
heer en dienstbode te zien, en de laatste ontving
allen lof.

Twee maanden later kwam een andere bood-
schap. Clara ging trouwen met den man, wiens
leven zij menschelijke wijze had gered. En
iederden die het hoorde zei: »Dat heeft de arme
wees ten volle verdiend.«

UIT DE OUDHEID.

Een grijsje landman, die de acht kruisjes reeds
achter den rug had, ging boomen planten. Het
waren natuurlijk nog dunne stakken, maar dat
zou mettertijd wel beteren.

Terwijl hij bezig was, kwamen er drie jongelui
voorbij, die een wandeling deden. Zij zagen
wat er gebeurde en hoe hoog bejaard de man
was.

»Als hij nu nog bouwde« sprak de een,
»maar te gaan planten op zulk een leeftijd, hoe
is het mogelijk. Hij is zeker suf.«

En zich tot den grijsjaard wendende sprak hij:
»Maar, vader, wel voordeel kunt gij nog van
die boompjes trekken? Daarvoor zoudt ge wel
den leeftijd van een aartsvader moeten bereiken.
Waarom maakt ge u in het leven moeilijk met
zorgen voor een toekomst die ge niet zien zult?

Denk liever aan de verkeerdheden in uw leven,
maar hoop niet op een ver verschiet. Uw tijd
is voorbij. Onze tijd begint nu.«

De andere jongelui spraken even waanwijs
tot den grijsje.

Glimlachend hoorde hij hen aan en sprak:
»Gij weet evenmin als ik wat uw tijd is. Leven
wij niet allen kort? Al wat menschen doen,
komt langzaam en is vergankelijk. Een
hooger Macht dan de onze beslist er over en
bepaalt onze dagen. Voor wie onzer zal de
zon het langst opgaan? Is er één oogenblik,
dat u van het volgende verzekert? En wat
betreft het planten der boomen, zullen niet mijn
nakomelingen mij danken voor wat ik deed?«

»Maar gij kondt toch rust nemen.«

»En wijs man denkt ook aan het welzijn van
anderen. Is dat niet goed?«

»Zeker, vader.«

»Welnu, dat is een vrucht die ik heden smaak,
mischien ook morgen en nog eenige dagen. En,
ging hij met grooten ernst voort, »wie weet
of ik nog niet meermalen de zon zie schijnen
op uw grafen.«

't Is een jaar later. De grijsjaard leefde nog.
De boomen groeiden voorspoedig.

De jongelingen....

De eerste kreeg lust om naar de Nieuwe wereld
te vertrekken, en daar zijn geluk te beproeven.
Hij nam plaats op een schip dat gereed lag
uit te zeilen. Toen hij al het tuuwwerk zag,
bekroop hem ongelukkig de lust er in te klim-
men. Hij deed zoo, maar ongewoon aan zulk
werk sloeg hij naar beneden en brak den hals.

De tweede wilde roem en eer verwerven.
Daartoe gaf hij zich in den krijgsdienst. Doch
in den eersten veldslag dien hij bijwoonde, kreeg
hij een doodelijken zwaardslag die hem velde.

De derde door het lot zijner vrienden afge-
schrikt, besloot zich vreedzaam aan den veld-
arbeid te wijden. Ook hij ging boomen planten.
Op zekeren dag wilde hij een jongen vrucht-
boom inenten. Hij klom er bij, doch viel van
de ladder. En die val kostte hem het leven.

Nog binnen het jaar had de grijsjaard gelijk
gekreken.

De drie vrienden waren niet meer.

Zij werden naast elkaar begraven. Meermalen
bezocht de grijsjaard de plek waar zij rustten.
Hij plaatste er een opschrift bij, dat vermeldde
wat hier boven is verteld.

Als ik zeg »verteld« is dit eigenlijk minder
juist: Het moest zijn »oververteld«. Want het
verhaal zelf is waarschijnlijk heel uit voor-Indie
afkomstig.

Doch schoon oud en uit den vreemde, toch
geeft het nog altijd een zeer nutte les. Weet ge
welke?

Ea aan welken tekst uit den brief van den
Apostel Jakobus herinnert ons heel het ver-
haal?

En weet ge ook nog andere Bijbelplaatsen, die
dezelfde strekking hebben?

HOOGENBIJK.

Buitenland.

Duitschland. De rechtetoonaange-
slagen. De Joden krijgen deschuld.

In een Duitsch blad stond eenigen tijd ge-
leden een artikel, waarvan wij wenschen, dat
het de uitdrukking is van het gevoelen van alle
Christelijke gezinden in dat land. Na opge-
merkt te hebben, dat men gebieden had voor
een »genadige vrede«, om »een vrede met
zegen«, zegt het blad verder:

»Zou dat dan genade en zegen geweest zijn,
wanneer wij als een troisch, hoogmoedig, God-
vergeten en tuchtelooz volk de zegenaven hadden
laten wapperen? Doen de diepe wateren, waarin
God ons voerde, ons ook werkelijk nederboigen
voor Hem, dan eerst geraken wij in het bezit
van den begeerden vrede. Gods vordien treffen
ons. Miljoenvoudige ongerechtigheid der hoog-
geplaatsten tegen de ondergeschikten, van de
werkloosheid tegen de hongerlijders — de bruta-
laaste echtheit en de onbeschaamdheid ontucht,
waarmee officieren en manschappen, man-
en vrouwen zich bevlekt hebben — wie zal ze

alle opsommen, de zonden in volk en leger,
die thans bezocht worden? En mogen wij ons
zelf als kerkgemeenten, als diensers des Woords,
als oudsten en opbrekers vrijspreeken van bij-
zondere schuld? Breede kringen van buiten-
staanden en thuisgeblevenen keerden aan de
Godshuizen den rug toe. Wij bleken niet bij
machten, den menschenstroom, die bij het begin
van den oorlog naar ons toevloede, ook maar
in bescheiden omvang vast te houden. Lag het
niet veelzins daaraan, dat de bazuin geen
helder geluid gaf, dat blinde partijrucht voor
politieke en militaire leidlieden, jammerlijke
angst voor den censurstreik, dwaze pogingen
om stemming te maken, ons tot stomme hondin-
maakten, waarvan men zich verachtelijk af-
keerde? Was het ons vurigst jiveren in het
worstelen om de zielen, dat de naam van onzen
Vader, die in de hemelen is, gehelligd worde,
dat Zijn koninklijke heerschappij kome en Zijn
wil op aarde geijk in den hemel geschiede? Werd
Gods Woord hoe langer hoe klaarder om
wegwijzer in persoonlijke en kerkelijke
aangelegenheden? Mea culpa, mea maxima
culpa! Dat zij de grondtoon van ieder onzer.
Zoo allen kunnen wij het ervaren: door Une
verootmoediging hebt Gij mij groot gemaakt. En
naar de mate, waarin ons heele volk dat door-
leefde, hebben wij een genadigen vrede, een
vrede met zegen.

Voor het overige houden wij ons aan 's Heilands
woord: Elke dag heeft genoeg aan zijn kwaad.
Wij weten in deze dagen van den revolutiestorm
minder dan ooit wat komt, weten niet, wie
morgen de macht in handen heeft, weten niet,
wat onze gemeenten voor strijd hebben door te
maken. Wanneer ze dan maar bevonden
worden als gemeenten onder het kruis. De Koning
aan het kruis blijft onze hoogste autoriteit. En
hij geeft ons de gezindheid die ons voor elke
overheid doet bidden. De tegenwoordige Duitse
regering heeft het hard nodig, dat een biddend
volk achter haar staat. Wij willen het niet ver-
geten willen ook in onze voorbode onzer
grijzen veldmaarschalk gedanken, die als man
van Duitschen bloede de troepen huiswaarts
voerde, en bidden niet het minst in de stilte
van de blin-kamer voor onzen vroegeren
keizer en koning, dat de Heere hem op de
wegen van verootmoediging tot Zich trekke.

Mogen alzoo onze menschelijke oorlogsdoel-
einden wegvallen, wanneer dan maar de oor-
logsdoelenden Gods met ons en de volkenwereld
bereikt worden! En Hij bereikt die! Dat maakt
ons in elk opzicht getroost.

Een gansch andere geest spreekt uit hen, die
den Joden de schuld geven van de ellende
waarin het Duitse volk gestort is. Vooral in
Duitschland is men in sommige kringen er op
uit, om aan de Joden te wijten, dat de revolutie
uitbrak waardoor een smadlijke vrede moest
gesloten worden.

Wij hebben voor ons liggen een geschrift dat
uitgegeven werd door den Reichshammerbund,
Hamburg 21, dat tot titel draagt: »Die Hinter-
maatsch«. In dit geschrift wordt betoogd, dat
de Joden in 1812 in Duitschland vrijheid kregen
om hun religie uit te oefenen; door de revo-
lutie van 1848 kregen zij dezelfde burgerlijke
rechten als andere staatsburgers. Daarmede waren
de Joden echter niet tevreden. Zij wilden »Vor-
berchtigung«. In 1856 schreef de uit Duitsch-
land gevluchte Jood Karl Marx, die eigenlijk
Mordechai heette, in Engeland een boek »Het
Kapitaal«, en daarmee begint de sociaal-demo-
cratie! Marx wil »Verstaatlichung«, maar niet
alles moet onder den staat komen. De Duitser
heeft lust tot voorbrengen; overal waar hij
optreedt is hij landbouwer, handwerker, arbeider
of een leider van arbeiders, arbeidgever of indus-
trieel. Nu moeten juist landbouw en industrie,
dus de voortbrengende arbeid waarin de Duitser
flink is, volgens den voorslag van den Jood
Marx, aan den staat komen. Daarentegen moet
de geheele handel, de voortbrengselen waarop
de Jood zich bij voorkeur werpt, niet door den
staat gedreven worden. Het zou toch voor de
hand liggen, den graanhandel aan den staat
te brengen, maar daarover spreekt Marx niet.
Ook zou het gemakkelijk zijn, het geheele
bankwezen in de handen van den staat te leggen,
maar daarvan spreekt Marx niet. Hij wil alleen
datgene onder den staat brengen, waarin de
Duitser werkzaam is, maar dageens, waarin de
grijpende Jood uitnutt, mag niet aan den
staat gebracht worden. Maar het is niet in te
zien, waarom een groote industriële onder-
neming gevaarlijk is, terwijl een bank niet
gevaarlijk zijn zou. Wanneer een bank met een
kapitaal van 100 miljoen mark werkt en het
dagloos 5 mark bedraagt, dan werkt de bank met
20 miljoen arbeidskrachten en dat is, over 300
werkdagen verdeeld, met de kracht van 60.000
dagloons. Deze Joodse invloed moet dus
blijven, daarentegen behoort het kapitaal, dat
zich in Duitse handen bevindt, »verstoord« te
worden.

De Duitse kringen worden getroffen, ter-
wijl Marx zijn volksgenooten, de rijke Joden,
die in geld en goederen handelen, ontriet.

Zoo gaat dit geschrift voort om stemming
tegen de Joden te maken.

Wij kunnen niet zeggen dat deze actie ons
behaagt, al kunnen wij ons begrijpen dat zij
in deze dagen ontstaan is, of liever nieuw voedsel
ontvangen heeft. Alleen kan het Duitse volk
gebaat, wanneer het klaar voor oogen wordt
gesteld, dat de beginselen der revolutie die
Duitschland aan den rand van den afgrond
gebracht hebben, niet alleen door vele Joden
maar ook door vele ras-echte Duitschers zijn
gepropageerd en dat daartegen slechts een ge-
neesmiddel is: terugkeer tot den levenden God.

N-Amerika. De dankdag. Elk